

«Нива» після поразки від «Буковини» здолала «Металіст»

Відбувся фестиваль «Бишківська упівська звитяга»

35-річчя першого Майдану: студентська Революції на граніті

■ 2-17 жовтня 1990 р. на майдані Незалежності у Києві відбулася акція студентського голодування, організаторами якої були Українська студентська спілка, Львівське студентське братство та ін. Голодуючі вимагали відставки голови РМ УРСР В. Масола, проходження військової служби на території України, націоналізації майна кпрс і влксм на території України, відмови від підписання нового союзного договору.

У Революції на граніті брало участь багато представників Тернопільщини, зокрема Л. Горохівський, В. Колінець, М. Куземко та ін. На знак солідарності у Тернополі також провели студентський страйк, у якому взяли участь близько 10 тисяч осіб.

Творче великий, почуй мене, грішного, вдячну молитву від мене прийми! Я ж бо до дня дочекався утішого, радощів, Боже, умився слізьми. Бачив я мужніх людей на Хрещатику, юність свою упізнав серед них, - вторглась вона у прогину догматику

злого кумира й безбожних святих. Ні, їх ніхто не приборкає путами, - світять їм зорі яскраві з небес, лицарів юних, що впали під Крутами, дух незборимий у хлопцях воскрес. Мучусь і тішуся ними, крामольними, - Господи, дай же нам стати людьми! Розуму дай, щоб шляхами визвольними вресші ходити навчилися і ми. Петро ТИМОЧКО студентам, які голодували на Хрещатику в жовтні 1990 р. "Вогославень" Фото: Укрінформ

9 786177 229819

плюс Тернопільщина

№42 (560), середа
15 жовтня 2025 року

Слава Україні! Героям Слава!

Незалежна громадсько-політична газета

8 сторінок

До опалювального сезону Тернопільщина готова, але є проблемні громади

■ Тернопільська область активно готується до опалювального сезону 2025/2026 років, маючи достатні запаси газу для безперебійного постачання. Проте в окремих громадах зберігаються проблеми з оформленням документів, що може призвести до зриву опалювального сезону.

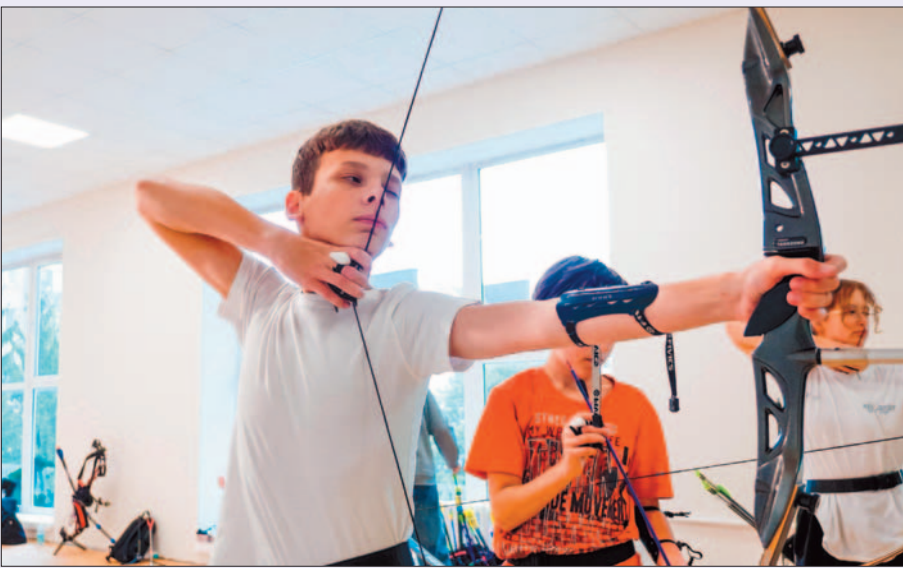
Як повідомили в Тернопільській ОВА, в регіоні немає обмежень чи лімітів на розподіл і споживання газу. "В області достатньо ресурсу, щоб розпочати опалювальний сезон вчасно. Проте є громади, які затримуються з підготовкою документів і можуть створити проблеми на місцях", - зазначили в ОВА.

Зокрема, у Микулинцях місцева котельня, нещодавно передана у власність громади, досі не готова до роботи через затримки з оформленням дозвільних документів новим орендарем. Аналогічна ситуація склалася в Зборівському коледжі ТНТУ ім. І. Пулюя, де ще не завершили оформлення документів на закупівлю газу. "Відповідальність за зрив опалювального сезону лежить на місцевій владі", - наголосили в ОВА, закликаючи громади оперативно вирішити проблемні питання. Крім того, усім громадам рекомендують ощадливо використовувати енергоресурси, враховуючи можливі сильні морози взимку. Тернопільська ОВА продовжує моніторити ситуацію, щоб забезпечити стабільне газопостачання та вчасний старт опалювального сезону в усіх населених пунктах регіону.

У Тернополі почав функціонувати дитячий гурток зі стрільби з лука за підтримки «Контінентал»

■ Програма "Грант, на старт!" від "Контінентал Фармерз Груп" дала початок новому спортивному напрямку в Тернопільській КДЮСШ №2 ім. Юрія Горайського ТМР. Цього навчального року заклад поповнився відділенням стрільби з лука. В рамках ініціативи компанії профінансувала придбання необхідного інвентарю для занять цим видом спорту.

Завдяки гранту школа отримала професійні луки різної потужності, комплекти стріл та приціли вартістю майже 100 тис. грн, необхідні для ефективних тренувань. Це дало змогу організувати повноцінні заняття для дітей, які мріяли спробувати себе в стрільбі з лука, але раніше не мали такої можливості. "Оскільки наша школа є комунальною, а не комерційною організацією, ми постійно перебуваємо в пошуку додаткових джерел фінансування заради підтримки та розвитку різних видів спорту в закладі. Відтак грантова програма від компанії "Контінентал" стала для нас хорошою можливістю, і ми дуже раді, що змогли подати заявку та скористатися нею, - розповідає директорка КДЮСШ №2

ім. Юрія Горайського ТМР Юлія Ференц. - Відкриття секції стрільби з лука - це важлива подія не тільки для нашої школи, адже це цілком новий напрям, який не був представлений у Тернопільській області в останні десятиліття". Щоб розбудити в дітях ентузіазм до нового виду спорту, досвідчені тренери з Нової Каховки влітку проводили пробні заняття для потенційних юних лучників на волонтерських засадах. Коли ж після знайомства інтерес школярів перевершив очікування, і прийняли рішення про відкриття повноцінної секції, програма "Грант, на старт!" допомогла не тільки придбати якісний інвентар, а

й спонукала створити нове робоче місце для тренера, адже такою була одна з умов надання гранту. Тренерка секції Юлія Рєзнікова, майстриня спорту міжнародного класу зі стрільби з лука, все життя присвятила улюбленій справі. Оскільки її рідне місто тимчасово окуповане, перебралася в Тернопіль і вже тут продовжує популяризувати цей спорт серед юного покоління. "Перше враження дітей від стрільби з лука - це завжди цікавість. Заняття унікальним чином поєднують естетику, координацію, спокій та грацію, розвивають концентрацію уваги і формують гарну поставу. Успіх залежить від зосередженості та пра-

вильної техніки, і саме ці якості ми розвиваємо у своїх вихованцях. Діти швидко вчаться, стають більш зібраними та впевненими в собі. Робота з професійним обладнанням з перших занять дає їм розуміння, що вони займаються серйозним спортом, і це дуже мотивує", - ділиться враженнями тренерка. Дванадцятирічна тернополянка Ніколь Сало - одна з перших учениць секції - розповідає: "Гурток мені дуже подобається, займатися цікаво, я відчуваю, що цей спорт розвиває в мені щось нове, тренерка постійно підтримує і мотивує. За доволі короткий термін я вже навчилася добре стріляти, хоч насправді це і набагато складніше, ніж здається на початку. Раніше бракувало сили навіть для того, щоб натягти тятиву, та якщо прикласти зусилля, то всього можна навчитися". Грантова програма "Грант, на старт!" від "Контінентал Фармерз Груп" - яскравий приклад того, як соціальна відповідальність бізнесу перетворюється на реальні можливості для молодого покоління. Ініціатива спрямована на підтримку розвитку дитячого та юнацького спорту в п'яти областях Західної України, де працює компанія, завдяки якій громади отримали можливість створювати нові спортивні секції, розширюючи вибір фізичних активностей для дітей та підлітків. Ірина СТАХУРСЬКА

■ 3 1 жовтня Пенсійний фонд України проведе розрахунок житлових субсидій на опалювальний сезон 2025-2026 років.

Житлова субсидія розраховується з урахуванням тривалості опалювального сезону з 16 жовтня по 15 квітня включно. Для більшості громадян такий розрахунок відбувається в автоматичному режимі. Також автоматично перевизначають розмір субсидії домогосподарствам, у яких розмір субсидії в літній період становив 0,00 грн.

Кому необхідно звертатись за призначенням субсидії? Громадянам, які планують вперше отримати житлову субсидію, необхідно звернутись до територіального органу Пенсійного фонду України. Також до Фонду мають звернутись ті, хто отримував житлову субсидію, але станом на 1 жовтня у них відбулися зміни у складі зареєстрованих осіб домогосподарства чи у складі сім'ї члена домогосподарства, або в переліку житлово-комунальних послуг, якими користуються домогосподарство. За призначенням житлової субсидії можуть ще звернутись люди, яким субсидія на неопалювальний період не була призначена через

наявність заборгованості, яка вже погашена / оформлено договір реструктуризації або оскаржено питання заборгованості зі сплати ЖКП у судовому порядку.

Які документи потрібні? Для призначення житлової субсидії треба надати заяву та декларацію (за встановленими формами), догівір найму (оренди) житла - у разі проживання заявника у житлі, що орендується; копію договору про реструктуризацію заборгованості - за умови наявності заборгованості та укладання відповідного договору; довідку ВПО - у разі звернення за призначенням житлової субсидії за місцем фактичного проживання.

Куди та як подати документи? Подати документи на призначення житлової субсидії можна: особисто, звернувшись до сервісного центру Пенсійного фонду України; поштою на адресу територіального органу Фонду; онлайн через веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України чи мобільний застосунок "Пенсійний фонд". Крім того, документи на призначення субсидії можна подавати через уповноважених посадових осіб територіальних громад, центри надання адміністративних послуг та через портал "Дія".

«Робімо добро для наших дітей»

■ Представники благодійного проекту "Людина року - меценат року" вкотре провели захід, на якому прозвітували про те, як матеріально допомогли родинам, які не можуть дозволити собі дороговартісне лікування для онкологічно та кардіологічно хворих дітей. За час їх діяльності 200 підприємств-благодійників допомогли 60 родинам.

Захід благословив отець Григорій з Тернопільського Свято-Троїцького духовного центру, зауваживши, що у важкий воєнний час честь і хвала людям, які готові допомагати важкохворим дітям.

Погода

15 жовтня - мінлива хмарність, без опадів. Вітер змінних напрямків, 3-4 м/сек. Температура повітря вночі 3, вдень 10 градусів тепла. Атмосферний тиск 739-738 мм рт. ст. Схід сонця - 7.39, захід сонця - 18.27. Тривалість дня - 10.48.

16 жовтня - хмарність, з проясненнями, переважно без опадів. Вітер східний, 3-4 м/сек. Температура повітря вночі 6, вдень 11 градусів тепла. Атмосферний тиск 739 мм рт. ст. Схід сонця - 7.40, захід сонця - 18.25. Тривалість дня - 11.44.

Ой полечко, поле туманом повите

Ой полечко, поле туманом повите,
А на тому полі два козаки вбито.
Один козак вбитий - багата родина,
Другий козак вбитий - бідна сиротина.

На багатім сині вишита сорочка,
А на сиротині нема ні шнурочка.
Над багатим сином плаче вся родина,
А над сиротою молода дівчина.

Над багатим сином висока могила,
А над сиротою червона калина.
Ой полечко, поле туманом повите,
А на тому полі два козаки вбито.

Був працювистим чоловіком,
який пішов боронити Україну...

7 жовтня жителі Коропецької громади віддали останню шану військовослужбовцю, механіку-водію 5-ї штурмової бригади, уродженцю села Вістря, що на Монастирищині, **Петру Михайловичу ІВАНЦІВУ** (10. 07. 1970 р.н.), який загинув 2 жовтня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Степове Синельниківського району Дніпропетровської області. Світлої пам'яті Петро був добрим, працювистим чоловіком, який пішов боронити Україну. "Висловлюємо щирі співчуття дружині Галині, сину Максиму, сестрам Лесі і Тетяні, з якими народився у трійні, старшому брату Володимир, старшій сестрі Марії, усім зажуреним скорботній родині, близьким, друзям, побратимам", - написали у Коропецькій селищній раді. Поховали захисника у родинному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

Мати нещодавно відійшла у засвіти, брат у полоні...

7 жовтня жителі Збаразької громади віддали останню шану військовослужбовцю, молодшому інспектору прикордонної служби, мешканцю села Киданці **Андрію Федоровичу ОВЕРКУ** (11. 12. 1985 р.н.), серце якого перестало битися 30 вересня під час військової служби на Харківщині. "У грудні Андрію Оверку мало б виповнитися 40, але 30 вересня у розквіті сил під час служби у прикордонних військах він полинув світлим ангелом у Небеса... Поховали Героя на киданецькому цвинтарі. Нехай ніколи не заростає стежка до могили Андрія, ніколи не забувається його ім'я і його жертвність заради перемоги над російським ворогом", - йдеться у дописі Збаразької міської ради. "В останню дорогу захисника проводжала багаточисельна громада -

Ой Україно, Україно, знову вогнем і димом повита, скільки вже за твоєю волю, синів твоїх убито...

родина, близькі, побратими, однокласники, працівники з кондитерської фабрики "ТЕРА", мешканці Збаразької громади, односельчани, представники влади та духовенства... Усі, хто знав Андрія, цінували його за його щирість, доброту та готовність завжди прийти на допомогу. Він безмежно любив своїх рідних, підтримував, піклувався про них... Важко знайти слова, які змогли б зменшити біль, що переживають батько, брат Тарас, рідні, близькі та друзі загиблого. На жаль, не минуло й місяця, як відійшла у вічність мати нашого Андрія. І брат Микола перебуває у полоні... Хай його стомлена душа знайде спокій у вічному царстві..." - написала у соцмережі адміністратор групи "Філія Центру культури і дозвілля с. Киданці" Марія Матвійчук. Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям... Вічна пам'ять і слава Герою!

"Повинні пам'ятати, заради кого та заради чого віддав життя..."

7 жовтня жителі Колиндянської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, заступника командира бойової машини-навідника, мешканця села Пробіжана, що на Чортківщині, **Андрія Петровича ЯНЦЬКОГО** (14. 12. 1986 р.н.), який загинув 30 вересня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Степове Синельниківського району Дніпропетровської області. Світлої пам'яті Андрія мобілізували 25 липня цього року. "Сьогодні похмурий та сумний день...до нашого села "на щиті" повертається захисник - Яницький Андрій... Так, простий, провів не дуже активне та, на жаль, коротке життя. Родина загиблого Героя, сусіди, друзі та знайомі повинні пам'ятати, заради кого та заради чого віддав життя Андрій..." - написав у соцмережі староста Пробіжанського старостинського округу Андрій Снігур. "У цей день висловлюємо найщиріші співчуття дітям, братові, всім родичам і близьким Героя. Розділяємо спільно цей гіркий біль втрати..." - йдеться у дописі Колиндянської сільської ради. Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям... Вічна пам'ять і шана Герою!

Після лікування важкого поранення повернувся до побратимів...

7 жовтня жителі Підволочиської громади провели до місця вічного

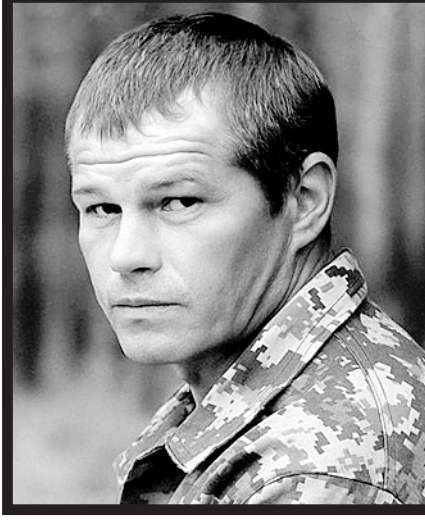
спочинку військовослужбовця, солдата 63-ї окремої механізованої бригади, мешканця с. Мовчанівка **Ігоря Степановича РИМАРА** (23. 05. 1971 р.н.), серце якого зупинилося 1 жовтня під час проходження служби на Краматорському напрямку у Донецькій області. "Ще у 2014 році, коли почалася війна, Ігор добровільно пішов на фронт. Довго перебував у зоні АТО, повертався лише на короткі перерви - щоб знову підписати контракт і продовжити службу. На Луганщині він зустрів Ірину. Вони жили там, господарювали, будували своє життя. Коли війна підійшла ближче до їхнього дому, Ігор, за словами рідних, просто відчинив браму, випустив усю живність, зібрав речі, посадив дружину в стареньку машину, узяв собаку - і так вони приїхали до Мовчанівки. Тут почали все з нуля, у старій хаті, але з великою вірою та любов'ю. У 2023 році Ігор отримав важке поранення - ногу зібрали на металевих пластинах, лікувався майже рік, але, відновившись, знову повернувся до побратимів... Серце воїна зупинилося поруч із тими, з ким він пройшов свій шлях боротьби. Ігор залишив у вічному смутку дружину, сина, дочку, онуків, сестру, родину, друзів..." - повідомили у Підволочиській селищній раді. Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям... Вічна пам'ять і слава Герою!

Змучене серце не витримало тягара війни

7 жовтня жителі Білобожницької громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, мешканця села Буданів **Антоніана Івановича ЯЦЕНЯКА** (30. 06. 1982 р.н.), серце якого зупинилося 5 жовтня під час перебування в лікарні. Світлої пам'яті Антон "З 2015 року по 2016 рік воїн був учасником АТО, а після початку повномасштабного вторгнення знову став на захист рідної землі. Герой цілковито віддав життєві сили на служіння Батьківщині. Змучене серце не витримало жакливого тягара наслідків війни. Висловлюємо найщиріші співчуття матері, дружині, двом синам, двом братам, всім родичам і близьким Героя. Розділяємо спільно цей гіркий біль втрати", - йдеться в повідомленні Білобожницької сільської ради. Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям... Вічна пам'ять і слава Герою!

Серце перестало битися після тривалої хвороби

7 жовтня жителі Борщівської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця села Слобідка-Мушкатівська, солдата **Віталія Петровича МІЛЯНОВСЬКОГО** (30. 08. 1985 р.н.), серце якого перестало битися 2 жовтня після тривалої хвороби під час перебування в лікарні. Світлої пам'яті Віталій був доброзичливим і щирим, життєрадісним і працювистим, тому багато людей у соцмережі висловлювали великий сум і співчуття рідним захисника. Зокрема, Марія Котик написала: "Спочивай з миром, дитино. Хай

буде тобі Царство Небесне. Він був моїм учнем, хорошою і доброю дитиною...". Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям... Вічна пам'ять і слава Герою!

Рідні розшукували, сподівалися...

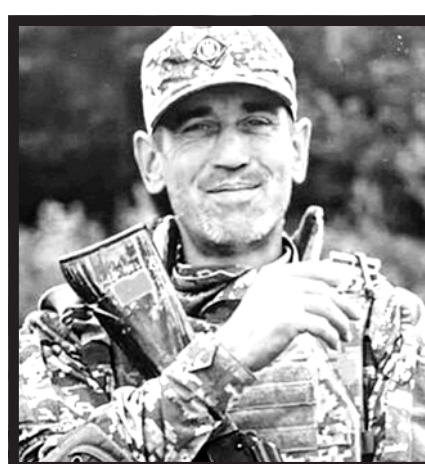
8 жовтня жителі Саранчуківської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця села Волощина, солдата **Івана Івановича ГАВДИДУ** (9. 07. 1988 р.н.), який загинув 5 листопада 2024 року під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Катеринівка Покровського району Донецької області. Світлої пам'яті Іван вважався безвісти зниклим, рідні сподівалися, що живий, сестра Наталія розшукувала... Але дива не сталося. "Одинадцять місяців вважався безвісти зниклим. Місяці очікувань, віри та сподівань. Йому назавжди 36... Саранчуківська сільська територіальна громада висловила щирі співчуття рідним та близьким загиблого воїна. Поховали захисника у рідному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям... Вічна пам'ять і шана Герою!

Два з половиною роки вважався зниклим безвісти

9 жовтня жителі Борщівської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, уродженця села Мушкатівка, солдата **Ярослава Омельяновича КРОЧАКА** (3. 01. 1982 р.н.), який загинув 8 березня 2023 року під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Водяне Донецької області. Світлої пам'яті Ярослав закінчив школу у рідному селі, у мирному житті був доброзичливим, щирим, справедливим чоловіком, який з перших днів повномасштабної війни став на захист рідної землі, був відважним і сміливим воїном, побував у багатьох гарячих точках фронту, тривалий час вважався зниклим безвісти, але, на жаль, після місяців очікування, віри та надії рідних підтвердилася інформація про його загибель. "Щиро співчуваємо неоправданій втраті сина, чоловіка, батька, друга. Вічна та світла пам'ять", - написала у соцмережі Зоряна Гавриш. "Царство Небесне тобі, тату. Нехай твоя душа спочиває у праведному світі, адже ти віддав життя заради нас. Ми завжди пам'ятати- мемо тебе, наш Герою..." - написала у соцмережі після звістки про смерть батька та довгих місяців молитов і сподівань дочка полеглого Ксенія Крочак. Поховали захисника у родинному селі. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям... Вічна пам'ять і шана Герою!

Загинув під час одного зі своїх перших бойових виходів

спочинку військовослужбовця, гранатометника, солдата **Миколу Васильовича ОРЛОВСЬКОГО** (11. 07. 1980 р.н.), який загинув 2 жовтня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Степове Синельниківського району Дніпропетровської області. Світлої пам'яті Микола був доброзичливим, щирим, товариським, працювистим і ввічливим чоловіком, любив риболовлю, був хорошим сім'янином. Він пішов захищати Батьківщину у липні цього року. Після військового вишколу, на жаль, захисник загинув під час одного зі своїх перших бойових виходів. "Орловський Микола Васильович - випускник нашої школи 1995 року (9-А клас) та батько учениці 8-Б класу Анни Орловської - загинув 2 жовтня на Дніпропетровщині... Однокласники, з якими вчився від першого класу, та друзі дитинства згадують про Миколу: добрий, щирий, непосидючий і трохи запальний... Як і всі хлопчаків, любив грати у футбол та сидіти за останньою партою... Після школи Микола Орловський опанував професію маляр-штукатур. Колеги згадуватимуть його як хорошу людину, друга, умілого майстра, який завжди допомагав людям, а коли розпочалася війна, не вагаючись, став на захист рідної землі... Наші співчуття до нечці Анні, дружині Олі, матері Софії... Усім, хто знав Миколу, усім, кому небайдужа доля хороброго воїна, захисника..." - написала у соцмережі адміністратор групи Тернопільська ЗОШ № 11 - Планета №11 Алла Луценко. Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища у Тернополі. Широ співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

Понад рік вважався зниклим безвісти

9 жовтня жителі Борщівської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця Борщова, молодшого сержанта **Володимира Романовича ШКЛЯРА** (6. 08. 1972 р.н.), який загинув 20 липня 2024 року під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Прогрес Покровського району Донецької області. Світлої пам'яті Володимир від липня минулого року вважався зниклим безвісти. Понад рік рідні очікували обнадійливої звістки, та, на жаль, дива не сталося... У соцмережі сотні людей співчують рідним Володимира, його сестрі Марії та висловлюють глибокий жаль з приводу загибелі воїна. Поховали захисника у селі Тулин на Борщівщині. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і слава Герою!

З перших днів повномасштабного вторгнення захищав Україну

10 жовтня жителі Тернопільської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, кулеметника, солдата **Ігоря Зіновійовича ПРОКОПОВИЧА** (2. 05. 1976 р.н.), який загинув 5 жовтня

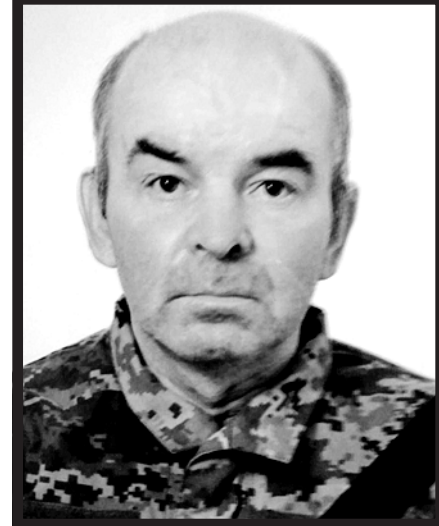
під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Тимофіївка Богодухівського району Харківської області. Як згадують рідні та побратими, Ігор був доброю і світлою людиною, готовим завжди прийти на допомогу, цікавився технікою, особливо мотоциклами, займався лижним спортом. Працював будівельником, у КП "Об'єднання парків культури і відпочинку міста Тернополя". З перших днів повномасштабного вторгнення пішов захищати Батьківщину, брав участь у боях на передовій лінії фронту на Півдні та Сході України. Світлої пам'яті Ігор залишив у вічному смутку батьків, сина, дружину Ольгу, сестру Галину та всю родину. Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища у Тернополі. Широ співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна пам'ять і слава Герою!

Серце зупинилося в лікарні

10 жовтня жителі Хоростківської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, мешканця Хоросткова, солдата **Івана Андрійовича КУЛЬКУ** (1973 р.н.), серце якого перестало битися в лікарні на Чернігівщині. "У листопаді 2024 року Іван Андрійович був призваний до лав Збройних сил України. Проходив службу на Донецькому та Харківському, а у 2025 році - на Чернігівському напрямках", - повідомили у Хоростківській міській раді. Світлої пам'яті Івана згадують як щирого чоловіка, доброго сусіда, який готовий завжди був прийти на допомогу. Поховали захисника у рідному місті. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

Був вірним сином своєї землі

10 жовтня жителі Підгаєцької громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, уродженця села Старе Місто, старшого солдата **Михайла Петровича ХОЛЮДНЯКА** (25. 09. 1969 р.н.), серце якого перестало битися під час перебування на лікуванні. Світлої пам'яті "Михайло народився і проживав у селі Старе Місто. Він був доброю, щирою, працювистою людиною і вірним сином своєї землі..." - повідомили у Підгаєцькій міській раді. Поховали захисника у Підгайцях. Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам... Вічна і світла пам'ять Герою!

Закінчення на 4 стор.

Свобода

Головний редактор Тарас Савчук

Відповідальний секретар Віктор Уніят
Літературний редактор Наталія Гавришко
Редактор відділу Галина Вандзеляк
Бухгалтерія Галина П'ятицька
Рекламний відділ Оксана Волощина

Індекс видання: 40184.

E-mail редакції: reklama-svoboda@ukr.net, svoboda-te@ukr.net. Сайт: svoboda.te.ua

Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua. Замовлення № 1451. Тижневий тираж 9202

Висловлювані авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються і не повертаються. Лістування з читачами - лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політична трибуна» надруковані на правах реклами. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Газета виходить з жовтня 1990 року

Ідентифікатор в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R30-02865

Рішення Нацради України з питань телебачення і радіомовлення №571 від 29.02.2024 р.

46008, м. Тернопіль, вул. Торговиця, 11, ТОВ «Редакція газети «Свобода»
р/р UA86300335000000026000624332 в АТ «Райффайзен Банк» м.Київ, МФО 300335, код 21157527

Журналісти: тел. 0 (352) 23-55-02
Реклама: тел. 0 (68) 932-29-05

■ 8 жовтня 25-літній ювілей священства відзначив єпископ-помічник Тернопільсько-Зборівський Володимир Фірман, життя і служіння якого ознаменовано величю присутності та благословенного Покрову Пресвятої Богородиці.

Майбутній владика народився у Зарваниці, нині духовному серці УГКЦ, у часи, коли безбожний атеїзм проявляв у цьому святому місці свою ненависть, люті і агресію, аби знищити наш дух та віру. Очевидно, що батьки, навіть у найсміливіших мріях, не могли сподіватися, що одного дня їхнього сина Пресвята Богородиця, прославлена у Зарваницькій чудотворній іконі, візьме за руку і покличе до високого і величного служіння. Поки він ріс, навчався і виношував сподівання працювати біля землі - вирощувати хліб насущний, бо до цього мав здібності і природний хист, Господь готував юнакові серце до сродної праці на своєму жниві.

"Сягаючи спогадами у дитинство, юність, покликання до духовного життя, а саме священства, я бачу в усіх цих етапах та подіях яскравий знак Божого провидіння для себе та відчуваю живу присутність і теплоту від Богородиці, яка є в особливий спосіб прославлена в Чудотворній іконі Зарваницької Матері Божої", - розповідає владика Володимир. І

З Пресвятою Богородицею у житті і служінні

додає: "Щодо мого покликання, то воно, безперечно, дозрівало на теренах рідного села. Оскільки Зарваниця у часи підпілля була одним із важливих центрів катакомбної УГКЦ, то я мав нагоду неодноразово бачити служіння священників гонимої Церкви, був свідком її виходу з підпілля. Особливо мені запам'яталася подія, що мала місце у 1988 р., коли святкували ювілей Хрещення Русі. Це була перша багатолюдна молитва наших вірних у часи ра-

дянської доби, що було незвично, загадково і дуже зворушливо. Ця подія стала тією відправною точкою, від якої вектор моїх дитячих мрій і сподівань був спрямований уже до священства".

Владика також пригадує про духовних осіб, які були на цьому шляху розпізнання власного покликання: о. Петро-Дмитро Квич, тодішній отець-ректор Тернопільської семінарії о. Василь Семенюк, ієромонах Арсеній Смолянин та владика

Михайл Сабрига.

"Спочатку я пройшов етапи мого першого пізнання, ким є Господь і як Марія веде нас до Нього, через прості речі: прислуговування у храмі, запалювання свічок, участь у Богослужіннях, елементарних побутових речей, коли треба було послухати священика, щось допомогти йому тощо. Ці всі події поступово формували мій духовний світ і так я вчився молитися, тобто спілкуватися з Богом, а також із Пресвятою Богородицею. Отець-митрат Дмитро Квич, тепер адміністратор собору Зарваницької Матері Божої, а тоді парох парафіяльної церкви Пресвятої Трійці, був тією особою, через яку я полюбив молитву, духовне життя та усвідомив, якою важливою для мене є церковна спільнота", - зазначив владика.

Згодом були роки навчання у Тернопільській духовній семінарії ім. Патріарха Йосифа Сліпого. Вже тоді брат Володимир вирізнявся серед однокурсників своїми здібностями і талантами. Чого варта його роль у семінарії "Маланці". Веселий, товариський, простий у спілкуванні семінарист притягував до себе співбратів і людей, яких Господь посилав йому на дорозі життя. У духовному навчальному

закладі проявилися його організа-торські та лідерські здібності, які він втілював у розбудову Марійського духовного центру, де став одним із помічників у цій справі владика Василя Семенюка.

Вже коли собор Зарваницької Матері Божої був освячений, дяком Володимир напередодні свята Покрови Пресвятої Богородиці, 8 жовтня 2000 р., у Зарваниці сказав Господеві своє "так", отримавши Таїнство священства з рук блаженної пам'яті владика Михайла Сабриги.

Пригадуєте вислів: "Хочеш розмислити Бога, розкажи Йому про свої плани". Веду до того, що у дитинстві ювілянт мріяв про працю на полі. Притягальну силу землі відчував у її красі та багатстві, чи то весною, коли зеленіє ярина, чи в літню пору, коли стиглий колос гнеться до землі, а соняшники своїм світлосіяним масовим аж до горизонту маюють неймовірний пейзаж української краси і приходить усвідомлення, що буде хліб і до хліба. Потяг до праці на землі, про який мріяв у дитинстві, втілювався у налагодження сільськогосподарського підприємства, розвиток якого дає місцевим жителям відчуття стабільності, підтримує Церкву у її починаннях та життєдіяльності, а потребуючі мають шматок щоденного хліба.

Цю особливу іпостась нелегкої, але такої благородної праці відзначив і Блаженніший Святослав у день єпископської хіротонії Володимира Фірмана, зазначивши, що він, чи не єдиний серед єпископату УГКЦ, точно знає, що означає сіяти, який відчуває, як дихає наша українська земля, як вона, отримуючи від Бога життєву силу, дає її людині.

Важливою віхою його священничого служіння стала архієпископська хіротонія у Марійському духовному центрі "Зарваниця" 27 серпня 2023 р., напередодні величного свята Успіння Пресвятої Богородиці.

Прийняття єпископського служіння о. Володимиром Фірманом відбулося у період російської війни проти України.

"Несправедлива, жорстока та агресивна війна проти нашого народу, проти нашого існування - це величезний виклик, у якому потрібно вистояти, не похитнутися та врешті встояти й перемогти".

І на цьому шляху всенародного болю й терпіння владика Володимир як вірний син Марії, довіряючи її материнському заступництву своє життя та усіх тих, кого зустрічає щоденно, молиться і робить усе, що залежить від нього, аби мир та Божественна благодать осияли Україну.

Надія ШПОДАРУНОК

«Вогнечас»: актуальна публіцистика, написана серцем

■ У Тернопільському академічному обласному українському драматичному театрі імені Тараса Шевченка відбулася презентація уже четвертої книги заслуженого журналіста України Миколи Шота "Вогнечас". У його творчому доробку уже є видання "Тихий смуток душі", "На пагорбі доли" та "Життемір". Микола також був укладачем книги "Борщ сили й здоров'я".

Він народився в Львівщині, вчився у Львівському університеті імені Івана Франка, після закінчення якого живе і працює у Тернополі. У його професійній біографії - Тернопільська телерадіокомпанія, "Урядовий кур'єр", "Свобода", "Медична академія", "Університетська лікарня", "Досє 02" тощо.

Кращі свої публікації у пресі, актуальні інтерв'ю з цікавими людьми Микола Шот традиційно укладає у книги, які користуються популярністю серед поціновувачів його творчості, героїв його публікацій.

Захід провела дружина Галина - викладачка, просвітянка, співачка. Вона привітала присутніх, зазначивши, що книга актуальна та злободенна, про що свідчить назва нововидання. Адже живемо у воєнній, вогненній час. І сьогодні щиро дякуємо нашим захисникам і захисницям, які, жертвуючи власним життям, тримають фронт, наближають перемогу над московськими загарбниками. Відтак молитвою "Отче наш" присутні вшанували полеглих українських Героїв під супровід хору "Adoramus" (ке-

рівниця Оксана Цимбалюк) церкви Святого апостола Петра.

Далі присутні мали можливість подивитися відео "Життєпис" про Миколу Шота, чільне місце у якому було відведено журналістиці.

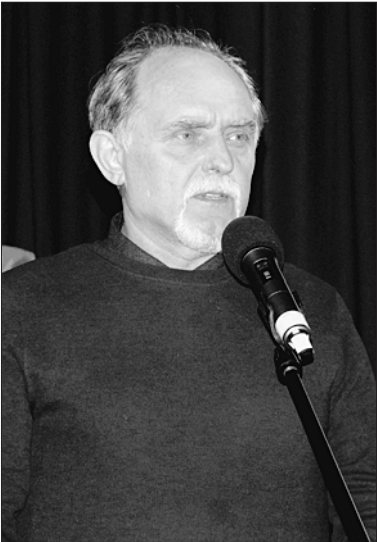
Микола Шот розповів, що відома художниця Наталя Басараб оформила обкладинку книги. "Перо, що сіє добро та вмєє любити" - так назвала передне слово до видання Миколи колега, добра приятелька та порадиця, заслужена журналістка України Галина Садовська.

Книга складається з п'яти розділів. Перший має назву "Честь і слава!" й розповідає про захисників України. Читач дізнається більше про "кіборга" Ярослава Гавяця, "азовця" Арсена Дмитрика, артилериста Ігоря Кивуха, інших. Вшанує світлу пам'ять Володимира Труха, Івана Вітишина, Василя Паславського, Назара М'ялику-лиєва...

"Він так хотів вдягнути вишиту сорочку

І Гімн співати з вітром у степу.

Донецьк. Аеропорт. Забрав тебе, синочку...

І плаче мама нічку не одну". Це рядки з віршів, які присвятила своєму polegшому синові-"кіборгу" Іванові Вітишину його мати - педагог Марія Вітишин. Вона також прийшла на презентацію книги і мала слово.

Присутні переглянули відеоролик Арсена Дмитрика - одного з героїв Миколиних публікацій. За час російсько-української війни Арсен на позивний "Лемко" фронтовими дорогами пройшов від рядового до майора. Оборона Маріуполя, "Азовсталь", полон, вибухи у баракі, в якому перебував у колонії в Оленівці, повернення з рабської неволі додому - це його життєпис.

Другий розділ книги "Вогнечас" має назву "Підтримка". Звісно ж, йдеться про людей, які власні зусилля спрямовують на допомогу Збройним силам України, ставши у волонтерські лави. Тож добре слово сказано, зокрема, про єпископа Володимира Фірмана, засновницю доброчинного фонду "Промінь сонця" Олену Мудру, заслуженого художника України Миколу Шевчука, знаного тернопільського волонтера Володимира Мосейка та інших.

До речі, обкладинку до книги "Життемір" прикрасила картина Миколи Шевчука "Полтавське воркування".

"Ми - волонтери, волонтери, волонтери,

Нам не страшні ворожі танки й бетеери", - виконав "Славень волонтерів" Івана Кушніра Іван Виспінський. Також цей відомий у нашому краї виконавець і композитор виконав пісню Івана Кушніра "Плаче небо".

У третьому розділі "Вогнечасу" Микола Шот запрошує на "Зустрічі" з відомими українцями - співаками, акторами театру та кіно, режисерами, художниками, письменниками, народними умільцями, керівниками творчих колективів, музикантами, громадськими діячами.

Презентації книг

Серед них - Оксана Пекун, заслужений художник України Олег Шупляк, письменниця з Харкова Людмила Охріменко, українська співачка з Німеччини, авторка книги "Розповідають галицькі німці" Олена Серпень, художній керівник Заслуженої капели бандуристів України імені Григорія Майборди, народний артиста України Юрій Курач, селекціонер квітів Ігор Хорош тощо.

Враженнями про книгу "Вогнечас" через відеозапис поділилася народна артистка України Оксана Пекун.

У розділі "Культура" подано палітру матеріалів про численні виставки, імпрези, презентації та інші культурні заходи. У залі була присутньою і виступила директорка департаменту культури та туризму Тернопільської ОВА Світлана Байталюк.

"Розмаїття" - назва завершального, п'ятого розділу. Тут зібрані матеріали, що стосуються різних царин суспільного життя. Йдеться, зокрема, про знайдений архів УПА, історію пісні "А ми тую червону калину підніmemo" та творця її музики, нашого краянину Степана Чарнецького, про долю Патріарха УГКЦ Йосифа Сліпого, тернопільського поета Бориса Демківа, засновника Хоростківського дендропарку Василя Корчемного, про спорудження монумента п'ятим загиблим упівцям у лісовому масиві Старківка села Шибалин біля м. Березани, про туризм, збереження історичної та культурної спадщини, про музикантів, вокалістів тощо.

Письменник, професор ТНТУ ім. І. Пулюя Богдан Андрушків, що завітав на презентацію, вручив Миколі Шоту відзнаку академії соціального управління та фонду реєстрації неординарних ідей й проєктів.

А далі зазвучала музика та пісні. Вокальне тріо "Фрісон" у складі Софії Бойко, Тетяни Ликавської та Анни Хмельницької виконали твір Володимира Івасюка "Пісня буде поміж нас". Музичний номер подарували Богдан Сушко та Костя Бубнів з Тернопільського фахового коледжу ТНТУ імені Івана Пулюя.

Галина ВАНДЗЕЛЯК

На фото: (зліва направо) автор книги "Вогнечас", заслужений журналіст України Микола Шот, тернопільська художниця Наталя Басараб, письменник, професор ТНТУ ім. І. Пулюя Богдан Андрушків; заслужений художник України Микола Шевчук; заслужена журналістка України Галина Садовська; директорка департаменту культури та туризму Тернопільської ОВА Світлана Байталюк.

Ідеали, за які воювали наші предки і виборює сучасне покоління

■ У Музеї національно-визвольної боротьби Тернопільщини презентували історичний, документальний двотомник Євгена Філя "Я вибрав боротьбу, волю, Україну". У ньому йдеться про складні періоди нашої національно-визвольної боротьби, про політичні переслідування членів Всеукраїнської організації "Тризуб" імені Степана Бандери, про побратимів, які боролися за Україну раніше і виборюють нам волю та незалежність у цей тяжкий для держави час.

Автор двотомника, командир та активний член "Тризуба" Євген Філь розповів, що почав написання книги 25 років тому.

"Я збирав документальну базу про всі організації, які нас підтримували, всі ті обвинувальні висновки, вирок, виступи на судах, - сказав він. - Навіть коли сидів в тюрмі, щодня вів свій тюрмний щоденник і описував все, що відбувалося. Маю понад тридцять повісток, викликів в прокуратуру, в суди, міліцію. На той час я там був, як у себе вдома. В 1995 році в Києві ми провели захід, приурочений створенню УПА. Пройшли по Хрещатику, десять орієнтовно п'ять сотень тризубівців у формах. Зрозуміло, це дало привід комуністичним силам, які мали більшість у Верховній Раді, почати пресинг нашої організації і політично переслідувати нас. Їх найбільше пекло те, що ми проводили вишколи, формували свідомого українця. Мої побратими поводитися гідно, бо були не кримінальні в'язні, а українські націоналісти, що боролися за ідею та ідеали, за які воювали наші предки і виборює сучасне покоління".

Євген Філь у книзі подав статті як в українських ЗМІ, так і світових з поглядами на ті процеси. Він розповів про підтримку від Слави Стецького, представників світового конгресу українців, відомих українських політиків та депутатів-демократів у Верховній Раді України, а також від Василя Деревляного, якого також судили за порушення громадського порядку у той час.

Із фронту по відеозв'язку до презентації приєднався Юрій Сиротюк. Він активний член "Тризуба", зараз воює на Запорізькому на-

прямку. "Ця книжка є унікальним фоліантом, - зауважив він. - В ній подано як історію нашої боротьби, так і невідомі сторінки діяльності організації "Тризуб" імені Степана Бандери, що відіграли неабияку роль в сучасній історії України. Ця книжка про те, що для того, щоб рухатися далі, треба мати міцне опертя, міцне підґрунтя".

Громадським захисником на судових засіданнях у справі "тризубівців" був Микола Новосільський. Він зазначив: "Ми бачимо, скільки є в публічному просторі спотворень історії. Особливо, коли йдеться про історію саме націоналістичного руху. Тому такі речі дуже важливі для того, щоб майбутні покоління, історики могли досліджувати першоджерела".

На презентації книги прийшли історики, науковці, громадські діячі, який близька ця проблематика, ті, хто був очевидцем беззаконня, що здійснювали над членами Всеукраїнської організації "Тризуб" імені Степана Бандери.

На заході виступили Ігор Олещук, Василь Івасечко, Михайло Андрейчин, Віталій Шафранський, Микола Новосільський, Олег Герман та інші.

"Я не себе відстоював, а націю, - зазначив на завершення Євген Філь. - Одна справа на вічах виступати, а друга - мати позицію в тюрмі. Так народився збірник історії правди, тризубівці її писали своєю боротьбою, вчинками. На жаль, це не закінчення боротьби. Боротьба триває..."

Галина ВАНДЗЕЛЯК

Кого шукають роботодавці та скільки готові платити

Ринок праці в Україні після літньої паузи оживає: кількість вакансій зростає, зарплати повільно, але впевнено піднімаються. Хто зараз у фаворі у роботодавців, і які суми вони пропонують?

Восени ринок праці в Україні традиційно активізується: підприємства поповнюють штати після відпусток, школи шукають учителів, а логістика готується до святкових піків. За даними Центру громадського моніторингу та контролю, у серпні-вересні 2025 року кількість вакансій зросла на 20-30% у ключових галузях - виробництві, торгівлі та освіті. Середня зарплата, за підрахунками WORK.ua на основі понад 200 тис. оголошень, сягнула 25 500 грн - на 16% більше, ніж торік. Але дефіцит кадрів нікуди не зник: роботодавці скаржаться на брак робітників і готові платити преміум за досвід.

Вакансії в Україні та за кордоном: де попит вибухає

За аналізом OLX Робота, серпень 2025-го

став рекордним за зростанням пропозицій. Лідером став комплексувальник на виробництві - вакансій побиляло на 331%, порівняно з травнем, з медіаною зарплатою 25 тис. грн. Не відстають продавці в роздрібній торгівлі (середня платня 21 тис. грн) та менеджери з клієнтами (+117% оголошень). Перед 1 вересня освіта "вибухнула" на 96%: шукають учителів з 14 тис. грн на місяць.

Ще гарячіше на "гарячих" позиціях: рихтувальники на СТО та автомийках (+50-60%) заробляють до 50 тис. грн, плиточники в будівництві - 45 тис., HR-спеціалісти - 29 тис., офіс-менеджери - 23 тис., а помічники кухарів - 21 тис. "Ринок адаптується до сезонності, але дефіцит "синіх комірців" змушує піднімати ставки", - коментує аналітик OLX Робота.

Особливий тренд - робота за кордоном. Кількість вакансій для пакувальників зросла на 213%, будівельників - на 65%, різноробочих - на 41%. Платять щедро: від 3 до 5 тис. євро, залежно від країни та умов. "Це альтернатива для тих, хто шукає стабільність, але ризик релокації відлякує

багатьох", - зазначають експерти. Не менш актуально - служба в Силах оборони. З травня кількість оголошень зросла на 33%, середня зарплата - 70,5 тис. грн. "Військовий рекрутинг стає частиною ринку праці, з акцентом на ветеранів і перенавчання", - наголошує Валерій Решетняк з robota.ua.

Від Києва до Тернополя: де роботи вдосталь
Портал WORK.ua фіксує понад 100 тис.

активних вакансій по країні. Топ-категорії: робочі спеціальності та виробництво (21 тис.), сфера обслуговування (20 тис.), роздрібна торгівля (14 тис.), логістика (13 тис.), продажі (12 тис.). Найбільше шукають продавців-консультантів (10 тис.), військовослужбовців, водіїв, менеджерів з продажу (по 6 тис.) та адміністраторів (4 тис.).

Лідери за містами: Київ (31 тис. вакансій), Львів (8 тис.), Дніпро (6,5 тис.), Одеса (5,5 тис.), Харків (3 тис.+), Вінниця (2,5 тис.), Івано-Франківськ (2 тис.+), Запоріжжя та Тернопіль (по 2 тис.). Понад 6 тис. пропозицій - для віддаленої роботи, що ідеально для IT та креативу.

У жовтні середня зарплата за версією WORK.ua - 25 500 грн, зі зростанням на 16% за рік. "Відновлення ринку на 93% від довоєнного рівня, але конкуренція висока", - констатують аналітики.

Найнижчі зарплати - в освіті та культурі

Держстат за серпень 2025-го фіксує середню зарплату 25 911 грн. Рекордсмени: IT та телеком (65 213 грн), авіатранспорт (57 582 грн), фінанси та страхування (52 269 грн). Аутсайтери: освіта (14 432 грн), бібліотеки/архіви/музеї (14 379 грн), ми-

стецтво та розваги (14 015 грн). Регіональний розкид: Київ - 39 535 грн, Луганська обл. (релокація) - 32 541 грн, Дніпропетровська - 26 779 грн. Найнижче - Чернівецька (18 451 грн) та Кіровоградська (18 778 грн) області. "Різниця між центром і периферією - ключова проблема ринку", - зазначає НБУ в огляді за жовтень.

Змінюється вік працівників: нові стратегії роботодавців

Рішення про дозвіл чоловікам 18-22 років вільно перетинати кордон вплинуло на 41% компаній, за словами Марії Абдуллої з OLX Робота. 59% фіксують більше звільнень серед молоді, 54% - проблеми з пошуком новачків, 43% - менше відгуків. У відповідь 32% роботодавців активніше залучають старших кандидатів, 16% - жінок.

"2025-й - рік адаптації: від ветеранів до пенсіонерів, ринок шукає баланс", - підсумовує Решетняк. Для шукачів порада проста: орієнтуйтеся на робітничі спеціальності - там і попит, і платня. А для бізнесу - час інвестувати в навчання, бо дефіцит кадрів - це нова норма.

Ой Україно, Україно, знову вогнем і димом повита, скільки вже за твоєю волю, синів твоїх убито...

Закінчення. Початок на 2 стор.
Був працюючим і завжди допомагав іншим

10 жовтня жителі Скориківської громади віддали останню шану військовослужбовцю, мешканцю села Токи, що на Підволочисщині, солдату Григорію Васильовичу МАРЧУКУ (8. 11. 1967 р.н.), серце якого перестало битися 7 жовтня внаслідок гострого ішемічного мозкового інсульту у медичному закладі Вінниці.

Світлої пам'яті Григорія рідні та близькі згадують як працюючого, дуже доброго, щирого і позитивного чоловіка, брата якого Євген загинув під час війни в Афганістані.

"Клята війна позбавляє здоров'я, сили, життя, несправедливо забираючи батька, родича, сусіда, друга, односельчанина, який увесь свій вік важко працював і завжди допомагав іншим. Щірі співчуття рідним, близьким, усім, хто знав Григорія..." - йдеться в повідомленні Скориківської сільської ради.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна шана і пам'ять Герою!

11 жовтня жителі Борсуківської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, старшого стрільця, мешканця села Нападівка, що на Лановеччині, **Ігоря Вікторовича КРИВОГУБЦЯ** (5. 04. 2001 р.н.), який загинув 31 грудня 2024 року під час виконання бойового (спеціального) завдання поблизу населеного пункту Сонцівка Покровського району Донецької області внаслідок артилерійського обстрілу.

Тривалий час захисник вважався

зниклим безвісти. На жаль, підтвердилось, що його життя обірвалося на фронті...

"Тривалий час родина Ігоря жила з надією, що син, брат та внук повернуться додому живим. Усі молилися, чекали, вірили в диво. На жаль, стало відомо, що життя захисника обірвалося на фронті... Разом із Ігорем пішло у вічність його молоде, сповнене мрій і надій життя. Він мав попереду стільки нездійснених планів, теплих днів, щирих усмішок..." - йдеться у дописі Борсуківської територіальної ради.

Сотні людей у соцмережі висловлюють щирі співчуття рідним і великий жаль з приводу загибелі молодого воїна. Зокрема, Зоя Парій написала: "Хороший, щирий, привітний, вічна і світла, Ігорчику, тобі пам'ять..."

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна шана і пам'ять Герою!

12 жовтня жителі Великоберезовицької громади провели останню життєвою дорогою до місця вічного спочинку військовослужбовця, командира відділення інженерних конструкцій інженерно-саперного взводу, уродженця села Заздрість, що на Тербовлянщині, мешканця села Мишковичі, молодшого сержанта **Івана Володимировича ЛЯХА** (23. 03. 1983 р.н.), який загинув 6 грудня 2024 року під час виконання бойового завдання у населеному пункті Плехово Курської області.

Світлої пам'яті Іван "Після закінчення школи у Заздрості здобув професію муляра-штукатура. Проживав у селі Мишковичі нашої громади. Був добрим, щедрим, дружелюбним і життєрадісним. Також він був хорошим чоловіком та люблячим батьком. 25 жовтня 2023 року був призваний на військову службу. Довший час він вважався зниклим безвісти, у серцях рідних жевріла надія, що живий, та нещодавно підтвердилася загибель воїна... У Героя залишилися дружина Любов, донька Софія, син Володимир та мама Любов..." - повідомили у Великоберезовицькій сільській раді.

"Війна забрала молодого, щирого, завжди усміхненого Іванка. Неможливо сприйняти цю втрату. Пекучий біль..." - написала у соцмережі Галина Архитко.

Поховали захисника у Мишковичах. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна шана і пам'ять Герою!

В. К.

У жовтні росіяни завдали масованих ударів по газовидобувній інфраструктурі України. Наслідки атак критичні: зруйновано близько половини внутрішнього видобутку газу, що ставить під загрозу опалювальний сезон.

Про масштаби руйнувань, вартість імпорту газу та ймовірність зростання тарифів для населення розповідає Центр громадського моніторингу та контролю.

Цілеспрямований терор

У ніч на 3 жовтня російські війська вдарили по газовидобувній інфраструктурі Харківської та Полтавської областей 35 ракетами та

Новий рейтинг спроможності громад Тернопільщини

За підсумками січня-вересня 2025 року визначено рейтинг спроможності громад Тернопільської області, який відображає їхні досягнення у соціально-економічному розвитку. Лідером рейтингу стала Шумська громада, за нею йдуть Підгороднянська, Лановецька, Тернопільська та Підволочиська громади.

Серед громад із невикористаним потенціалом опинилися Колиндяська, Золотополицька, Мельнице-Подільська, Залозецька та Монастирська. Водночас значне покращення результатів продемонстрували Бережанська (+13 позицій), Лопушненська (+12), Борсуківська (+11), Тербовлянська та Козівська (по +9).

Найбільше погіршення зафіксовано у Хоростківській (-15), Озернянській (-14), Скориківській (-13), а також Нарайівській, Кременецькій та Іванівській (-7) громадах.

На особливу увагу заслуговує Борсуківська громада, яка вперше увійшла до десятки лідерів завдяки значним досягненням: у сфері освіти та спорту (+40 пунктів), фінансах (+14) та секторі безпеки (+14).

Динаміка покращення за місяць також вражає: Бережанська громада показала прогрес в освіті (+12) та житлово-комунальному господарстві (+22), Лопушненська - у цифровізації, підтримці ветеранів та секторі безпеки (+32), а Тербовлянська - у фінансах та освіті (+39).

Рейтинг спроможності громад формувався на основі аналізу ключових показників соціально-економічного розвитку, що відображають ефективність управління, фінансову стабільність, інфраструктурні проекти та підтримку соціальних ініціатив.

Детальніше ознайомитися з результатами рейтингової оцінки, переглянути динаміку та профілі громад можна за посиланням: <https://surfi.cc/hoamjc>

Чи переживе Україна наступну зиму в умовах війни?

60 дронами. Голова правління НАК "Нафтогаз України" Сергій Корещук назвав цю атаку однією з наймасштабніших від початку повномасштабної війни.

"Цілеспрямований терор проти цивільних об'єктів, які забезпечують видобуток та підготовку газу, що використовують для забезпечення нормального життя людей. Жодного воєнного сенсу. Черговий прояв російської підлості, націлений виключно на те, щоб зірвати опалювальний сезон і позбавити нас можливості опалювати будинки українців взимку. Значна частина наших об'єктів пошкоджена. Деякі руйнування - критичні", - зазначає Корещук.

5 жовтня росія повторила удар. Наступного дня Президент Володимир Зеленський під час пресконференції з прем'єром Нідерландів заявив, що росія буде робити все, щоб ми не могли займатися видобутком нашого газу. "Все це захистити буде складно", - застеріг Зеленський.

Газ доведеться імпортувати

Згідно з оцінками Bloomberg, нещодавні російські удари вивели з ладу понад 60% внутрішнього газовидобутку України, що змусить країну витратити до 1,9 мільярда євро (2,2 млрд доларів) на імпорту палива.

Якщо удари продовжаться, Україна очікує, що до кінця березня їй потрібно буде закупити приблизно 4,4 мільярда кубометрів газу вартістю майже 2 мільярди євро, за словами джерел, знайомих з деталями. Це еквівалентно майже 20% річного споживання України.

"Ми плануємо це на відсотків 30, якщо нам вдасться, збільшити можливості імпорту. Все залежатиме від того, наскільки ми зможемо відновитися", - сказала міністерка енергетики України Світлана Гринчук.

За інформацією Гринчук, в Україні є фінансовий ресурс для того, щоб забезпечити у повному обсязі імпорту

газу, оскільки залучила позики на 500 мільйонів доларів від ЄБРР і на 300 мільйонів доларів від Європейського інвестиційного банку.

Чи підвищать тарифи?

Попри потребу в мільярдних закупівлях, українська влада не планує змінювати ціну на газ для населення. Наразі становить 7,96?грн за кубометр за тарифним планом "Фіксований" від Нафтогазу.

А за словами директора Асоціації "Енергоефективні міста України" Святослава Павлюка, відмова від підвищення тарифів призведе до того, що замість модернізації тепломереж, місцеві бюджети змушені будуть покривати тарифну дірку. Павлюк прогнозує, що цієї зими опалення буде нерівномірним у різних містах, а температура у батареях - нижчою. "Замерзнути не замерземо, але буде холодніше, ніж зазвичай", - певен Павлюк.

Право

Депутата з Вишнівця судитимуть за хабар

Прокуратура Тернопільської області скерувала до суду обвинувальний акт щодо депутата однієї з селищних рад регіону, який вимагав 8500 доларів США за сприяння у виключенні військовозобов'язаного з військового обліку.

За даними слідства, депутат пообіцяв своєму знайомому, що завдяки зв'язкам із посадовцями районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП) він може забезпечити виготовлення документів для зняття з військового обліку. За свої "послуги" він запросив 8500 доларів США. Правоохоронці затримали підозрюваного "на гарячому" під час отримання хабара, відповідно до статті 208 Кримінального процесуального кодексу України.

Досудові розслідування проводили слідчі Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у Львові. Депутату інкримінується порушення за ч. 2 ст. 369-2 Кримінального кодексу України (одержання неправомірної вигоди для себе та третіх осіб за вплив на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави). Йому загрожує покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 5 років.

Матеріали справи передані до суду, де буде визначено остаточне покарання для обвинуваченого.

Збували "кратом" по всій Україні

Прокуратура Тернопільської області спільно з правоохоронцями припинила діяльність організованої злочинної групи з 29 осіб, які займалися збутом наркотичного засобу "кратом" (подрібнене листя рослини Mitragyna speciosa) на території Тернопільщини та інших регіонів України.

За даними слідства, наркоторговці налагодили канал постачання партій "кратому" через державний кордон України. Збут здійснювався через інтернет, месенджер Telegram та поштові відправлення "Нової Пошти". У Тернополі вперше зафіксували продаж цієї забороненої речовини, яка поширювалася в закладах громадського харчування та спортзалах, переважно серед молоді.

Загалом учасники групи реалізували близько 10 тонн наркотичного засобу, орієнтовна вартість якого на "чорному ринку" перевищує 60 мільйонів гривень. Правоохоронці провели 78 обшуків у 14 областях України.

За результатами операції 29 особам, серед яких п'ятеро неповнолітніх, оголошено підозру за ч. 1, 2, 3 ст. 307 Кримінального кодексу України (незаконне виробництво, придбання, зберігання, перевезення чи збут наркотичних засобів). Окремих учасників затримали під час ввезення чергової партії "кратому" через міжнародний пункт пропуску на кордоні, наразі вирішується питання про оголошення їм підозри за фактом контрабанди. Двадцять одну особу затримано відповідно до статей 208 та 615 Кримінального процесуального кодексу України.

Учениця училища потрапила до лікарні через алкогольне отруєння

У Тернополі 17-річна учениця одного з училищ була госпіталізована з алкогольним отруєнням. Інцидент стався у гуртожитку міста, звідки дівчину у неприємному стані доставили до обласної дитячої клінічної лікарні. Про подію повідомили правоохоронці, які розпочали перевірку.

За інформацією поліції, 13 жовтня близько 00:40 до Тернопільського районного управління надійшло повідомлення від лікаря про госпіталізацію неповнолітньої. Попередньо встановлено, що дівчина вживала самогона, після чого втратила свідомість. Її стан виявила інша учениця, яка й викликала "швидку допомогу".

Медикам вдалося стабілізувати стан потерпілої, і наразі її життя нічого не загрожує. Правоохоронці проводять перевірку, щоб встановити всі обставини інциденту та притягнути винних до відповідальності.

Працівники локомотивного ДЕПО крали дизпаливо

Національна поліція України викрила організовану злочинну групу, до складу якої входили 18 працівників локомотивного ДЕПО Тернополі. Серед підозрюваних - машиністи, їхні помічники, майстер цеху, складач поїздів та колишній начальник ДЕПО, який наразі працює машиністом. Останній, за даними слідства, прикривав злочинну діяльність своїх співників. Учасники групи розробили схему, за якою зливали дизельне паливо з локомотивів у заздалегідь визначених місцях. Знаючи розклад руху поїздів, зловмисники чекали зупинки тепловоза на одній із залізничних станцій області, після чого, втручаючись у паливну систему, відкачували паливо в каністри. Потім вони скидали каністри під час руху поїзда в обумовлених точках, звідки забирали їх для переливання у бочки та подальшого продажу місцевим жителям. Отримані кошти розподіляли між собою.

П'ятьох учасників групи затримали "на гарячому" ще у жовтні 2024 року, вилучивши 2600 літрів викраденого дизпалива. У ході подальшого розслідування правоохоронці виявили нові епізоди злочинної діяльності та встановили всіх причетних.

Зловмисникам загрожує до 12 років позбавлення волі з конфіскацією майна та заборонаю обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. Викриття схеми відбувалося за участі оперативників управління стратегічних розслідувань, слідчих поліції та працівників Департаменту корпоративної безпеки АТ "Укрзалізниця" під процесуальним керівництвом Офісу Генерального прокурора.

Тернопільська «Просвіта»: до 150-річчя від часу заснування філії

Продовження. Поч. у №41.

Однак розпочати свою роботу філія в Тернополі відразу не змогла, оскільки Галицьке намісництво відмовилося затвердити її статут (його уклав О. Барвінський). Справа полягала в тому, що філія конституювалась як окрема, а статут товариства "Просвіта" у Львові, розроблений його головним віділом і рекомендований як основа для повітових і міських філій, не передбачав підрозділів такого статусу на місцях. Тож використовуючи формальну причину, а фактично з політичних мотивів влада намагалася не допустити відкриття організації, яка мала стати провідною для українців Тернополя та округи. За полагодження справи й утвердження статуту філії взялися правники В. Лучаківський і Л. Шехович.

Другі і треті збори філії «Просвіти» у Тернополі

29 червня 1876 р. члени філії "Просвіти" в Тернополі зібралися на другі загальні збори, ухвалили нову редакцію її статуту, який і був переданий у намісництво на затвердження. Від головного віділу товариства у Львові прибув і виступав Володимир Барвінський, а от голова "Просвіти" Володислав-Валентин Федорович, який проживав у с. Вікно на Гримайлівщині, знехтував

запрошенням тернополян.

В. Барвінський заявив зокрема, що філія у Тернополі буде сильною підмогою товариству, коли в свій склад залучить багато інтелігенції, а якнайбільше міщан і селян. Учитель Іван Кізімович говорив про потребу видавати книжки для дітей народною мовою і за низькими

цінами. О. Барвінський роз'яснив присутнім, "задля чого філія, зав'язана минулого року, не могла досі вийти в жите".

Було обрано віділ Тернопільської філії "Просвіти" із 7 осіб: голова, його заступник і секретар залишилися ті ж, а от новими членами віділу стали К. Горбаль і священник Є. Алиськевич, заступниками членів - міщанин Т. Кордуба і вчитель С. Трач. У товариство записалися 65 осіб (5 міщан і 6 селян, решта були представниками світської та духовної інтелігенції), причому 25 з них проживали в Тернополі. Як писала львівська "Правда", члени філії розійшлися "одушевлені додому".

Рескриптом Галицького намісництва від 25 серпня 1876 р. діяльність окружної філії "Просвіти" в Тернополі була дозволена з 23 вересня цього ж року. Отже, час від проведення її установчих зборів і до дозволу на початок реальної роботи тривав рівно рік.

Після офіційного відкриття філії розпочалася звична в той час для членів "Просвіти" робота: влаштування святкових врочистостей, відзначення певних подій - минулих і тогочасних, вшанування пам'яті відомих українських діячів, поширення просвітницьких ідей серед населення тощо. Філія спромоглася видати впродовж двох років 5 брошур на господарсько-виробничу тематику, що адресувалися селянам ("Про худобу рогату", "Паша як її приготувати і як подавати,

щоби господар доховався гарної худоби" й ін.). Загалом результати роботи тернопільських просвітян були на початках скромними.

10 травня 1877 р. відбулися треті загальні збори філії "Просвіти" в Тернополі. В той час вона налічувала 85 членів. Головою її віділу обрали Л. Шеховича, заступником - В. Лучаківського, секретарем - К. Горбалья, скарбником - О. Барвінського, контролером - О. Тимчука, заступниками членів віділу - священників Є. Алиськевича і С. Навроцького. Як стверджувалося в провідному журналі "Правда", на зборах було відзначено, що "найбільше прислухався філії отець Северин Навроцький, позаяк за його заходом міщани чим більше горнуть до Просвіти".

У держархіві Тернопільської області зберігається великий пласт оригінальних документів про діяльність читальні "Просвіти" Тернопільщини, зокрема фонд 294 "Філія українського товариства "Просвіта" м.Тернопіль. 1901-1939 рр." та ін.

Роль особистостей

Із наведеного вище випливає ще одне питання, яке, на нашу думку, має бути уточнене. Йдеться про те, що чи не в усіх виданнях виявляється роль у створенні філії "Просвіти" в Тернополі і її діяльності на початковому етапі приписується О. Барвінському, стверджується, нібито він її заснував. Вважаємо, що

факти переконують у дещо іншому: роль його в цьому процесі була вагомою, але не визначальною. Створювалася і розбудовувалася філія зусиллями кількох людей, принаймні усіх тих, котрі були обрані до її першого, другого і третього відділів.

Той факт, що О. Барвінський лише в 1883 р. був обраний головою Тернопільської "Просвіти", також певною мірою говорить на користь нашого твердження. У 1881 р. він не увійшов до керівництва філії, займаючись справами недовою організованої руської читальні. Відомо й те, що в 1878 р. О. Барвінський дав згоду бути в правлінні філії московфільського Товариства ім. М. Качковського в Тернополі і він перебував на цьому становищі до 1881 року.

Оцінюючи його значну працю на початковому етапі існування Тернопільської філії "Просвіти", ми повинні віддати належне у цій важливій народній справі й іншим особам, чий заслуги донині належно не поціновані. Вважаємо, що В. Лучаківський, С. Навроцький, П. Левицький, Л. Шехович, К. Горбаль прислужилися просвітництву в Тернополі у 1870-ті роки не менше, ніж О. Барвінський. Зрозуміло, що переїзд останнього в 1888 році на нову працю у Львів послабив силу української просвітницької спільноти в Тернополі. У 1880-ті роки залишили місто також П. Левицький, С. Навроцький, К. Горбаль. Натомість до просвітництва долучив-

ся Лев Рудницький - батько майбутнього відомого вченого-географа, академіка Степана Рудницького, прибувши у 1879 р. в Тернопіль як викладач місцевої гімназії. Втра-тою для місцевої "Просвіти" стала смерть члена її віділу, професора гімназії Віктора Загайкевича прямо в класі під час уроку в лютому 1890 року.

Закінчуючи оповідь про заснування Тернопільської "Просвіти", наведемо і такий факт: викладач польської гімназії в Тернополі Олександр Мединський в своїй ґрунтовній розвідці "Powiat Tarnopolski pod względem o?wiatowym i kulturalnym" (1910) чітко вказує, що філію "Просвіти" в Тернополі українці заснували 29 вересня 1875 р. і вона дала поштовх до організування та праці читальні, яких у 1908 р. було в Тернопільському повіті 70.

Таким чином, можемо однозначно стверджувати, що історія Тернопільської "Просвіти" бере свої витoki від 29 вересня 1875 р., коли зусиллями провідних українських інтелігентів, міщан і селян міста й навколишньої округи її організовані її установчі збори. 150-ліття її діяльності ще чекає свого ґрунтового дослідження.

Петро ГУЦАЛ,
кандидат історичних наук,
доцент, член історико-краєзнавчої
ради Державного архіву
Тернопільської області

На фото Р. Мацелюха пам'ятник О. Барвінському у с. Шляхтинці

■ Спорт

«Нива» після поразки від «Буковини» здолала «Металіст»

■ 8 жовтня у десятому турі чемпіонату першої ліги «Нива» приймала одного із лідерів турнірної таблиці - чернівецьку «Буковину».

Обидві команди провели три-валу безпрограшну серію. І якщо «Нива» після невдачі у стартовому турі в наступних десяти поєдинках включно із Кубком України не програвала, то «Буковина» взагалі не знає гіркоти поразок у новому сезоні. Дербі двох давніх суперників виправдало сподівання вболівальників, поєдинок видався видовищним і з багатьма гольовими моментами.

Початок першого тайму був за «Буковиною». Спочатку удар Підлепенця заблокував захисник, а згодом воротар «Ниви» Ілля Ольховий зреагував на постріл Дахновського.

Гості все ж таки на 9-й хвилині відкрили рахунок. Після передачі з лівого флангу з-за меж карного майданчика у дальній кут влучно пробив Вадим Вітенчук - 0:1. Гості після забитого м'яча створили ще кілька небезпечних моментів, на вістрі їхніх атак були Плакса і Підлепенець.

«Нива» намагалася вибігати у швидкі контратаки. Гру загострювали Вишинський, Галадей, згодом Резепов. Під завершення першого тайму після розіграшу кутового потужно пробивав по воротах гостей Сергій Давидов, але м'яч пройшов над поперечною воріт.

Практично відразу після перерви гості відзначилися вдруге. Після подачі Стасюка на удар Плакси зреагував Ольховий, але на добиванні першим був Олег Кожушко, який відправив м'яча у сітку воріт тернополян, - 0:2.

Футболісти «Ниви» після другого пропущеного заграли активніше, але «Буковина» грамотно діяла в обороні й також при нагодах вибігала в контратаки.

На 84-й хвилині дебютував у першій лізі Максим Пежинський, який замінив Юрія Тлумака.

Вже під кінець поєдинку на 89-й хвилині господарі таки скоротили відставання в рахунок. Після передачі від Мілана Михальчука з лівого флангу Андрій Бей пробив по воротах суперника, і після рикошету від захисника м'яч опинився у

сітці воріт чернівчан — 1:2.

На більше футболістам «Ниви», щоби принаймні зрівняти рахунок, не вистачило часу. Тож після серії безпрограшних матчів - поразка, хоча й команда боролася і проявила характер.

Головний тренер тернопільської «Ниви» Юрій Вірт прокоментував підсумок поєдинку: «Це була бойова гра. Ми грали проти команди, яка тепер є лідером за грою у першій лізі. У «Буковини» досвідчена команда й тренер, тому нам було складно сьогодні. Ми старалися грати компактно, закривати зони. Моментами непогано захищалися й намагалися виходити в швидкі контратаки. Дуже прикро, що пропустили два м'ячі. У нас у першому таймі були непогані моменти, якби забити — гра могла скластися інакше. У перерві ми говорили з футболістами, щоб агресивніше накривати суперника, але другий гол нас вибив із колії. Ми надто легко дозволили розігнатися й подати, воротар виступив, але ми не встигли зіграти на підборі, і нам забили. Потім почався відкритий футбол — атака на атаку. Треба визнати, що в «Буковині» було більше моментів, вони могли забити ще. Ми ж забили хороший гол, створили наприкінці матчу інтригу».

ФК «Нива» (Тернопіль) — ФК «Буковина» (Чернівці) — 1:2 (0:1).
Голи: В. Вітенчук (9), О. Кожушко (49). — А. Бей (89).

«Нива»: Ілля Ольховий, Іван Паламарчук, Андрій Демиденко, Юрій Михайлів, Мілан Михальчук, Сергій Давидов (Радіон Посевкін, 60), Юрій Тлумак (Максим Пежинський, 84), Денис Резепов (Андрій Бей, 73), Богдан-Юліан Вишинський (Максим Угринюк, 73), Мар'ян Мисик, Дмитро Галадей (Валентин Напуда, 60). Заміна: Володимир Шарун, Омелян Вільям Чубак, Олександр Гергега, Мар'ян Бац, Дударев, Максим Мудрий.

Цей матч став своєрідною репетицією перед поєдинком 1/8 фіналу Vbet Кубка України сезону-2025/2026, де суперником тернополян стануть чернівецькі футболісти. Базова дата матчу 1/8 фіналу — 28 жовтня 2025 року.

13 жовтня в одинадцятому турі чемпіонату першої ліги «Нива» зустрічалася на виїзді із харківським «Металістом».

У цікавому поєдинку перемогу здобули тернополяни, які упродовж усього матчу переважали суперника. Футболісти «Ниви» хоча й пропустили першими, але продемонстрували характер і здобули вольову перемогу.

«Металіст» (Харків) — «Нива» (Тернопіль) — 1:2 (0:0).

Голи: М. Михальчук, 48 (а/г). — М. Мисик (55), А. Демиденко (85).

19 жовтня в дванадцятому турі чемпіонату першої ліги «Нива» грає на виїзді із «Феніксом-Маріуполем».

Фото: ФК «Нива» (Тернопіль)

■ 8 жовтня у Вільхівцях на Івано-Франківщині заліщицький "Дністер" зіграв перший поєдинок 1/4 фіналу аматорського Кубка України з футболу сезону-2025/26 з місцевим ФК "Вільхівці".

У першому таймі заліщицькі футболісти володіли територіальною перевагою та більше загрожували воротам господарів. На 33-й хвилині рахунок у поєдинку, після передачі Івана Дячинського, хорошим ударом у дальній кут відкрив Микита Михайленко - 0:1.

У другому таймі вільхівчани зуміли перехопити ініціативу на футбольному полі і після однієї з їхніх атак м'яч потрапив у штангу воріт "Дністра". На п'ятій компенсованій хвилині господарі таки зрівняли ра-

хунок. У ворота "Дністра" було призначено сумнівний пенальті. Одинадцятиметровий реалізував Михайло Писко. Тож у підсумку нічия - 1:1. Кубкове протистояння між цими

командами вирішиться у матчі-відповіді 15 жовтня у Заліщиках.

ФК Вільхівці - Дністер (Заліщики) - 1:1 (0:1)

Голи: М. Писко (90+5, пен.). - М. Михайленко (33).

Дністер: Віталій Кузняк, Андрій Малащук (Іван Кірієнко, 66), Станіслав Бацман, Данило Аркуша (Олег Тракало, 74), Тарас Червонецький, Андрій Шишигін (Артем Уманець, 78), Дмитро Бобик, Микита Михайленко, Назар Процик (Андрій Колосков, 89), Микола Ландяк (Данило Дмитрієв, 89), Іван Дячинський (Юрій Захарків, 58). Заміна: Іван Кравець, Денис Слободян. Головний тренер - Краснопоров Олег Володимирович.

Нагадаємо, що ФК "Вільхівці" в аматорському Кубку України сезону-2025/26 вже "пройшов" двох представників Тернопільщини. На попередньому етапі - ФК "Борщів" та в 1/8 фіналу - збаразький "Галич".

«Самбір-Нива-2» зазнав чергової домашньої поразки

■ 8 жовтня в дванадцятому турі другої ліги групи А тернопільський ФК "Самбір-Нива-2" приймав вінницького "Ниву".

Наприкінці тайму потужно пробив Максим Пежинський, але прямо в руки голкіперу. Тож на перерву команди пішли без голів.

У другому таймі активніше діями вінницькі футболісти і таки зуміли відкрити рахунок. На 72-й хвилині після удару Загорюлька зі штрафного м'яч від голкіпера господарів влу-

чив у поперечину, а першим на добиванні опинився Артур Петленко - 0:1.

Попри намагання відігратися та кілька гострих моментів біля воріт суперника, "Самбір-Нива-2" зазнав чергової поразки.

"Самбір-Нива-2" - ФК "Нива" (Вінниця) - 0:1 (0:0).

Гол: А. Петленко (72).

"Самбір-Нива-2" (стартовий склад): Володимир Шарун, Володимир Матушевич, Андрій Дем'янух, Мар'ян Бац, Олександр Гергега, Вадим Садовнік, Любомир Шута, Дмитро Макаров, Максим Пежинський, Владислав Мендрук, Максим Крамарчук. Запасні: Остап Доброштан, Ілля Матійчак, Олександр Хомишак, Юрій Болюк, Юрій Лашук, Максим Гайдук, Дмитро Дударев, Назар Ващишин. Старший тренер - Роман Марич.

МФК «Тернопіль» припинив участь у Кубку України з футболу

11 жовтня у Вінниці МФК "Тернопіль" у матчі-відповіді першого попереднього етапу Кубка України з футболу сезону-2025/26 поступився місцевому "Сапфіру" і припинив виступи у змаганні.

Господарі перемогли з рахунком 10:3 і не пропустили футзального чемпіона Тернопільщини у наступний етап Кубка України. Нагадаємо, що у Тернополі 4 жовтня наші земляки святкували перемогу - 5:3.

"Сапфір" (Вінниця) - МФК "Тернопіль" - 10:3.

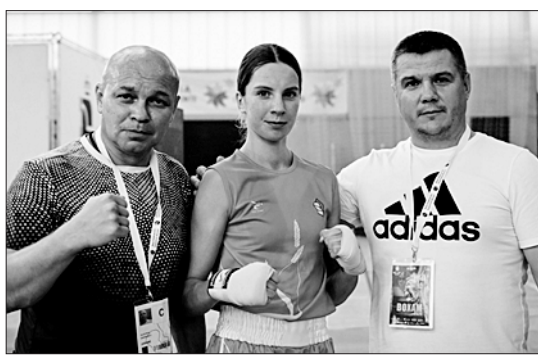
За МФК "Тернопіль" забитими м'ячами відзначилися: Ю. Когут (двічі) та Віталій Паперовський.

Тернопільська боксерка здобула «срібло»

Тернопільська спортсменка, вихованка КЗДЮСШ з греко-римської боротьби Олександра Черевата виборола срібну нагороду на престижному Міжнародному турнірі з боксу, що відбувся в іспанському місті Аліканте з 6 по 12 жовтня.

Про це повідомив на своїй сторінці у соцмережі тренер збірної Тернопільської області з боксу Володимир Шнууровський.

Участь у змаганнях, які стали важливою бойовою практикою перед грудневим чемпіонатом Європи в Німеччині, взяли також представники Національної збірної України. Срібло, здобуте представницею Тернопільської обласної федерації боксу України Ксандрією Череватою, стало результатом інтенсивних тренувань та напруженої боротьби: її опонентами були доволі сильні боксерки з країн Латинської Америки, зокрема з Колумбії та Мексики. Цей турнір приніс спортсменці не лише медаль, а й безцінний міжнародний досвід.

Результати матчів чемпіонату області з футболу

■ 12 жовтня відбулися чотири поєдинки шостого туру у "чемпіонській групі" та три п'ятого туру у "групі вибування" фінального етапу Вищої ліги чемпіонату Тернопільської області з футболу 2025 року.

"Чемпіонська група".
"Поділля" (Васильківці) - "Агрон" (Великогаївська

громада) - 4:6 (2:5), ФК "Збарж" - "Медобори" (Зелене) - 0:1 (0:1), ФК "Борщів" - "Вікінин-ФАТ" (Вікно) - 3:0 (2:0), "Поділля" (Велика Березовиця) - "Галич" (Збарж) - 0:2 (0:1).

"Група вибування".

ФК "Нараїв" - ФК "Теребовля" - 4:0 (1:0), "Сокіл" (Велика Березовиця) - "Зелені леви" (Почаїв) - 1:2 (1:1), ФК "Трибухівці" - "Збруч-Агробізнес" (Підволочиськ) - 4:3 (1:1).

[illegible]

Таня Доля представила нову пісню

Тернопільська співачка TANYA DOLYA представила ліричну композицію - пісню про тепло близьких людей і бажання залишити у пам'яті найсвітліші миті життя.

У тексті звучить віра у внутрішню силу, що допомагає вистояти й проживати життя з відкритим серцем. Головний мотив пісні - рядок "І кольором, і звуком, і дощем - життя заграв", який став лейтмотивом усього твору.

Музичну композицію доповнює світлий відеокліп, у якому поєднані два часові виміри - історія юнацького кохання та зустріч через роки. Головні ролі виконали Анна Тимошенко та Дмитро Лола, солісти дитячо-юнацької вокально-хореографічної студії "Світанок" з Києва. Вони втілили романтичні образи, передавши щирість і емоції героїв.

Режисеркою кліпу стала Анна Гринчук. Відеозйомку та монтаж

виконав Іван Шолудько. Авторка музики і слів - Тетяна Долішна, саунд-продюсер - Андрій Вішко, який також займався аранжуванням.

За словами авторки, через музику вона передає відчуття розгубленості перед світом, які знайомі кожному, хто проходить складні емоційні стани.

Запис треку та створення кліпу здійснено за підтримки Українського культурного фонду.

Анастасія ПЕРОН

Передали світлини і матеріали про дивізію «Галичина»

Збірка світлин Тернопільського обласного краєзнавчого музею нещодавно поповнилася цінними історичними матеріалами про дивізію "Галичина", а саме: унікальними світлинами та видавничою продукцією. Марко Дацківський, син дивізійника з Тернопільщини, ад'ютант українсько-американських ветеранів, що проживає у США, передав Тернопільському обласному краєзнавчому музею майже сотню фотографій із родинного архіву.

а також дві книги написані та видані в італійському таборі.

Родина Марка Дацківського - українські емігранти, які на початку ХХ століття оселилися в США. Сьогодні п. Марко приїхав в Україну, щоб зустрітися з ветеранами російсько-української війни і заодно передати фотоархів в музей як важливе свідчення нашої історії. На зустрічі був присутній голова Тернопільської обласної профспілки учасників бойових дій та військовослужбовців Євген Степанов.

Олена КРУПНИЦЬКА, старша наукова співробітниця художньо-рекламного відділу ТОКМ

Кінологи похвалилися досягненнями своїх собак

У Тернополі у Всесвітній день захисту тварин поліцейські-кінологи продемонстрували, як працюють зі своїми чотирилапими помічниками.

У кінологічному центрі поліції Тернопільщини службу несуть більше двох десятків собак. Фахівці кінологічної служби поліції Тернопільщини спільно з ювенальною превенцією з цієї нагоди організували екскурсію школярам, аби розповісти, як виховують та тренують службових собак та як дбають про чотирилапих друзів. Зі слів інспекторки-кінолога Наталії Мазур, під час війни дуже багато тварин були залишені господарями, навіть приречені, тому що залишилися у закритих приміщеннях чи прив'язаними. Власники зобов'язані дбати про тих, кого приручили, а завдання поліцейських-кінологів ще й зберегти професійні навички своїх помічників.

Чотирилапі вихованці допомагають поліцейським розкривати злочини, розшукувати зловмисників, вибухівку, наркотики та безвісти зниклих людей. Починаючи з 2014 року, вони разом із поліцейськими несуть службу на різних напрямках фронту.

Анастасія ПЕРОН

■ Нещодавно у Козівській громаді відбувся культурно-мистецький захід - фестиваль авторської військово-патріотичної пісні "Бишківська упівська звитяга" з нагоди 83-ї річниці створення УПА та відзначення 575-ї річниці заснування села Бишки.

Дійство об'єднало представників із Козівської та Тернопільської громад. Захід розпочався з театралізованого прологу "Україна-мати" у виконанні народного

■ У 2025 році Національний заповідник "Замки Тернопілля" за підтримки Українського культурного фонду реалізовує проєкт "Інклюзивна мобільна виставка "Замки Тернопілля". Мета ініціативи - зробити історико-культурну спадщину області доступнішою до всіх категорій відвідувачів.

Проєкт передбачає створення пересувної експозиції, яку зможуть побачити жителі різних міст України. Виставка містить макети замків, інформаційні таблички, надруковані як звичайним шрифтом, так і шрифтом Брайля, мультимедійні матеріали та ілюстровану книгу простою мовою.

"Наш проєкт орієнтований на відвідувачів із різними нозологіями - з порушенням зору, слуху, опорно-рухового апарату та інтелектуальними порушеннями. Мобільна виставка представляє 11 пам'яток культурної спадщини XIV-XVIII століття, які належать до складу Національного заповідника. Вона містить відео, аудіоописи та ілюстровану книгу, що робить її інклюзивно доступною", - зазначила координаторка проєкту, заступниця генерального директора НЗ "Замки Тернопілля" Тетяна Думська

Основою виставки є тактильні 3D-моделі замків, створені львівською компанією SKEIRON на основі лазерного сканування пам'яток. Важливо, що ці моделі відображають сучасний стан пам'яток, а не гіпотетичну реконструкцію. Вони дають змогу людям із порушенням зору "побачити" архітектуру на дотик, а також цікаві для дітей та дорослих, які вперше відкривають унікальність замкових споруд

Важливу складовою проєкту стали аудіоописи пам'яток. Біля кожної моделі розміщено QR-коди з текстами та записаними аудіо, що дає змогу уявити архітектуру не

аматорського драматичного театру-студії "Сузір'я" імені Ореста Савки Тернопільського обласного методичного центру народної творчості (режисер - Олег Тучапський).

З вітальним словом до присутніх звернувся заступник селищного голови Роман Солтис, директор Тернопільського обласного методичного центру народної творчості, депутат Тернопільської обласної ради, заслужений артист України Володи-

мир Вермінський та директор музею національно-визвольної боротьби Тернопільщини Євген Філь, меценат, голова "Ліги підприємців Тернопільщини" Михайло Ратушняк. Представники влади та громадськості вшанували пам'ять захисників України, вояків УПА, Січових стрільців й Українського козацтва та поклали квіти до пам'ятника Борцям за волю України. Під час мистецької частини дійства звучали патріотичні композиції, по-встанські та стрілецькі пісні.

У заході взяли участь колективи комунального закладу "Центр культури і дозвілля" Козівської селищної ради: народний аматорський хор "Червона калина" (керівник Надія Гладка, концертмейстер Іван

Бабій), чоловічий вокальний ансамбль "Коропчани" будинку культури села Кальне (керівник Михайло Іванюта), народний аматорський жіночий вокальний ансамбль "Горлиця" клубу села Криве (керівник Марія Бабій), солісти - Віталій Савчук, співачка, волонтерка, громадська діячка, учасниця бойових дій Уляна Білик, ветеран російсько-української війни, заслужений артист естрадного мистецтва України Юрій Футуйма, засновник благодійного фонду "Серця свободи", волонтер, співак, музикант Микола Василечко, провідний методист Тернопільського обласного методичного центру народної творчості, співак, музикант, композитор Іван Виспінський, заслужений артист України Володимир Вермінський.

Ведучі заходу - Світлана Андрушків та Олег Тучапський.

На завершення всі учасники і гості заходу спільно виконали пісню-гімн січових стрільців "Ой у лузі червона калина" - як символ нескореності, віри та єдності українського народу.

Нагадаємо, що село Бишки понад два роки було столицею воюючої України. Саме тут у 1943-1945 роках розташовувалася ставка Проводу ОУН-УПА та штаб-квартира головного командира УПА Романа Шухевича.

Анастасія ПЕРОН

Культурна спадщина стає доступною для всіх

лише через дотик, а й через слухові образи. До створення відеороликів доклав зусиль представник креативних індустрій Тарас Савчук. Самі відео, що супроводжують виставку, мають титри та переклад жестовою мовою, роблячи інформацію доступною для людей із порушенням слуху та зручною для тих, хто краще сприймає текст. Усі матеріали доступні на

YouTube-каналі заповідника.

"Це був цікавий та відповідальний проєкт. Проте проблемою було знайти людину, щоб вставити у відео для проєкту переклад жестовою мовою", - каже Тарас Савчук.

Проект здобув підтримку Міністерства культури та Українського культурного фонду.

"Ми знаємо, що безбар'єрність буває різною - архітектурною, цифровою. Люди з інвалідністю повинні мати можливість відвідувати експозиції, і ця виставка дає їм такий шанс. Я сам спробував оглянути моделі - вони дуже цікаві та привабливі", - наголосив заступник начальника Тернопільської ОВА Павло Журба.

Своїми враженнями поділився громадський активіст Іван Космина: "Ще 15 років тому про це годі було мріяти. Сьогодні ми бачимо виконання статті 30 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, яка зобов'язує держави забезпечувати людям доступ до культурного життя. Інклюзія - це не лише про встановлення пандуса, а процес включення осіб з інвалідністю в суспільство. Неможливо змінити все за один день, але якщо процес іде, суспільство поступово відкривається. Головне, щоб люди з інвалідністю мали бажання брати участь у культурному житті", - наголосив він.

Проект став прикладом того, як культурна спадщина може бути доступною для кожного. Спільна робота фахівців, музейників та людей із різними потребами допомогла створити інноваційну експозицію, яка поєднує історію, сучасні технології та принципи безбар'єрності.

Надія ГОНСЬКА

була Україна, відбувалося й становлення нашої валюти. Через її історію важливо пізнавати історію держави в цілому.

«Історію розкаже гривня»

■ Під такою назвою у Тербовлянському музеї-майстерні відкрили виставку грошей, де представили монети і купюри, що діяли на території України в різні періоди.

Як розповів Суспільному директор музею Ярослав Ярошевський, оформили майже сорок стендів, кожен розміром 60х60 сантиметрів. Виставка діятиме до 19 листопада.

Стенди присвячені різним темам. Починається експозиція з часів Київської Русі. З того періоду є муляжі монет. Найбільше матеріалу - з 20 століття. П'ять стендів, зокрема, стосуються історії українських грошей 1918-1919-го років. Крім цього, багато інформації про Австро-Угорський період, про польські марки і злоті, про гроші часів німецької окупації, про три грошові реформи радянського періоду.

Із цінних купюр в музеї зберігають бофон 1947 року. Це гро-

шовий документ (квитанція) із символікою ОУН-УПА.

"З діаспори нам передали книжку про повстанські гроші. Кого цікавить ця тема, то є чимало інформації. З німецького періоду нещодавно нам трапилися так звані харчова картка 1943 року. Ми розбираємо старі папери, видання, тому час від часу натрапляємо на цікаві екземпляри цієї інформації", - зауважив Ярослав Ярошевський.

Вагома частина виставки присвячена купюрам і монетам Української незалежності. "За 34 роки незалежності змінилося чотири покоління гривні. Маємо на виставці купюри, картки споживачів на різні продукти, купони, а також вирізки з газет, на яких є світлини з довгими чергами за продуктами у 1990-ті роки. Є різні майнові сертифікати", - розповів директор музею.

Частина грошей - із власної колекції директора музею, решта - презентовані чи придбані.

"Я ще з дитинства зберіг трохи паперових грошей і копійок. Не

викидав їх. Згодом склав ці екземпляри в альбом, час від часу доповнював. Коли в 2021 році став директором музею, вирішив оформити виставку. Щороку додаємо до неї щось нове. Відкриваємо її до річниці введення в обіг гривні. Надалі плануємо кожен стенд оформити зручною рамкою, систематизувати, розкласти по шухлядах, щоби за потреби легко можна було дістати кожен період чи артефакт, - продовжив пан Ярослав.

Цього року виставку доповнили інтерактивом для школярів. Ми будемо проводити для них вікторини. За правильні відповіді діти отримуватимуть музейні гроші. Їх якраз мають привезти з друкарні. Ми замовили ці гроші спеціально для того, щоби відвідувачі, зокрема діти, могли обміняти їх на наші сувеніри".

Гривня є одним із важливих символів, що надають державі унікальності й особливого статусу.

Від златника до гривні, крізь окупації, війни, різні назви і види держав та союзів, у складі яких